

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4CoP/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8620200500
Dátum vydania rozhodnutia: 13. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Kalináková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2023:8620200500.8

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Kalinákovvej a členiek senátu JUDr. Kataríny Morozovej Nemcovej a JUDr. Moniky Tobiašovej vo veci starostlivosti súdu o maloletého: A. K., E.. XX.X.XXXX, bytom pri otcovi, G. XX/B, XXX XX I., zastúpeného opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny I., Z. S., dieťa rodičov - matky A.. A. K., E.. XX.X.XXXX, I. P. Q. XXX/XX, XXX XX S., zastúpenej: JUDr. Mgr. Jana Kocandová, advokátka so sídlom Jungmannova 8, 851 01 Bratislava - mestská časť Petržalka, a otca Z. K., E.. XX.X.XXXX, J. I. Z.Á. XXX/XX, XXX XX I., J. Č. I. G. XX/B, XXX XX I., zastúpeného Advokátskou kanceláriou Prachová & Partners, s.r.o., so sídlom Pribinova 20, 811 09 Bratislava, IČO: 50 491 300, za účasti osobitných subjektov: 1/ Úrad komisára pre deti, so sídlom Odborárske námestie 3, 811 07 Bratislava, IČO: 50 159 399, a 2/ Rada pre práva dieťaťa - Slovenská republika, so sídlom Spartakovská 3, 917 01 Trnava, IČO: 42 290 422, o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému na čas do rozvodu, o odvolaní matky proti rozsudku Okresného súdu Svidník č.k. 4P/24/2020-1177 zo dňa 13.10.2022, takto

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

I. Predmet konania

1. Matka sa podaným návrhom domáhala zverenia maloletého syna do jej osobnej starostlivosti a určenia vyživovacej povinnosti zo strany otca maloletého. Na pojednávaní dňa 29.9.2022 právny zástupca otca maloletého navrhol, aby súd zveril maloletého A. na čas do rozvodu do osobnej starostlivosti otca a určil styk s matkou výlučne prostredníctvom elektrokomunikačných prostriedkov.

II. Obsah napadnutého rozhodnutia

2. Okresný súd Svidník ako súd prvej inštancie (ďalej aj ako „súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že cit.:

„I. Zveruje maloleté dieťa A. K., E.. XX.X.XXXX na čas do rozvodu do osobnej starostlivosti otca maloletého Z. K.č E.. XX.X.XXXX s tým, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok budú oprávnení a povinní obidvaja rodičia.

II. Matka maloletého A.. A. K.č E.. XX.X.XXXX je povinná prispievať na výživu maloletého A. K., E.. XX.X.XXXX výživným vo výške 30 % mesačne zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa počnúc od 22.9.2022 do budúca vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca.

III. Matka maloletého je oprávnená stýkať sa s maloletým každý utorok kalendárneho týždňa vždy v čase od 15.00 hod. do 15.30 hod. prostredníctvom aplikácie Skype za asistencie psychológa T. Z. B. W. X. S., S. S. Z.E. XXX/X, XXX XX S., a to v priestoroch tohto centra. Týmto spôsobom upravený styk bude trvať po dobu, ktorá bude závisieť od hodnotenia psychológa centra, zasielaného súdu vždy po uplynutí 2 mesiacov takto realizovaného styku. Otec maloletého je povinný zabezpečiť prístup maloletého k aplikácii Skype prostredníctvom zariadenia výpočtovej techniky a maloletého na styk s matkou riadne pripraviť.

IV. Otec maloletého je povinný informovať matku o zdravotnom stave maloletého, jeho vyšetreniach a o ostatných podstatných skutočnostiach týkajúcich sa maloletého, pravidelne každý piatok v týždni okolo 16.00 hod. cez sms alebo e-mailovou správou.

V. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Rozhodnutie právne odôvodnil podľa čl. 5, § 24 ods. 4 a 5, § 25 ods. 1, 3, 4, § 26, § 28 ods. 1, 2, § 62 ods. 1-5, § 65 ods. 1, § 75 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „Zákon o rodine“), čl. 41 ods. 4 Ústavy SR, čl. 3 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa, § 191 ods. 1 a 2, § 217 veta prvá zákona č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 52, § 111 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“).

4. Súd prvej inštancie prihliadol na najlepší záujem maloletého, na jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia, na schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom, ako aj na osobnosť rodičov s tým, že zohľadnil, ktorý z nich má na osobnú starostlivosť o maloletého lepšie predpoklady, pričom vychádzal z predložených listinných dôkazov, znaleckých posudkov a vyjadrení odborníkov obsiahnutých v súdnom spise, návrhu otca maloletého vyhovel a maloletého A. zveril na čas do rozvodu do osobnej starostlivosti otca s tým, že zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok budú oprávnení a povinní obidvaja rodičia. Vzhľadom na to, že maloletý A. bol zverený do osobnej starostlivosti otca, uložil matke maloletého povinnosť prispievať na jeho výživu v zmysle príslušných ustanovení Zákona o rodine, ktorá je poberateľkou štátnych sociálnych dávok, preto ju súd prvej inštancie zaviazal prispievať na výživu maloletého minimálnym výživným počnúc od 22.9.2022 do budúca. Súd upravil styk matky s maloletým A., rešpektujúc rodičovské práva matky podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa, ako aj vyjadrenia otca a ostatných účastníkov konania, prostredníctvom aplikácie Skype tak, že matka maloletého je oprávnená stýkať sa s maloletým každý utorok kalendárneho týždňa vždy v čase od 15.00 hod. do 15.30 hod. prostredníctvom aplikácie Skype za asistencie psychológa T. Z. B. W. X. S., a to v priestoroch tohto centra. Zároveň určil, že týmto spôsobom upravený styk bude trvať po dobu, ktorá bude závisieť od hodnotenia psychológa centra a zasielaného súdu vždy po uplynutí dvoch mesiacov takto realizovaného styku. Otca maloletého zaviazal zabezpečiť prístup maloletemu k aplikácii Skype prostredníctvom zariadenia výpočtovej techniky a maloletého na styk s matkou riadne pripraviť. Zároveň súd prvej inštancie upozornil matku, aby viedla rozhovor s maloletým v pozitívnom tóne zážitkovou formou s nejakou perspektívou do budúca a aby neprenášala konflikt rodičov do komunikácie s dieťaťom. Súd prvej inštancie rozhodol, že otec maloletého je povinný informovať matku o zdravotnom stave maloletého, jeho vyšetreniach a ostatných podstatných skutočnostiach týkajúcich sa maloletého pravidelne každý piatok v týždni okolo 16.00 hod. cez SMS alebo e-mailovú komunikáciu.

5. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

III. Obsah odvolania matky a vyjadrení účastníkov konania

6. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie matka maloletého, a to z dôvodov uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP. Napadnutý rozsudok matka považuje za vecne nesprávny, nezákonný, zmätočný, arbitrárny a za riadne neodôvodnený, pretože súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia a najmä nesprávne a neúplne zistil skutočný stav veci. Vo svojom mimoriadne obsiahlom odvolaní poukázala na celý doterajší priebeh konania, na okolnosti, ktoré viedli k tomu, že spolu s maloletým dieťaťom opustila spoločnú domácnosť. Ďalej poukázala na udalosti, ktoré nasledovali po jej odchode zo spoločnej domácnosti vrátane trestných oznámení, ktoré podala na otca maloletého dieťaťa. Opakovane spochybňovala postupy a závery znalkyne Z.. K. J., Z., ktorá

je toho času vyčiarknutá zo zoznamu znalcov vedených MS SR. Ďalej obšírne poukázala na znalecké dokazovanie, ktoré bolo vykonané v rámci trestného konania, ako aj na obsah vyšetrovacieho trestného spisu ČVS: F.-XXX/X-F.-I.-XXXX. Ďalej sa vyjadrila k odbornému vyjadreniu Z.. O. J., Z.. k znaleckému posudku č. XX/XXXX. Nakoľko bola osoba znalkyne Z.. J., Z.. diskvalifikovaná a teda aj ňou vypracovaný znalecký posudok, súd z neho nemôže vychádzať, musí vychádzať z ostatných znaleckých posudkov a odborných vyjadrení či lekárskeho správ. Zdôraznila, že voči Z.. K. J., Z.. je vedené trestné konanie pre podozrenie zo spáchania trestného činu podľa § 347 Trestného zákona. Matka tiež namietala postup súdu prvej inštancie, ktorý sa nevyjadril k jej návrhom na vykonanie znaleckého dokazovania, ani k jej námietke k osobe znalca a jej nesúhlasu s odvetvím znalkyne zo dňa 30.4.2021. Poukázala na lekárske správy vo vzťahu k maloletému dieťaťu, predovšetkým na lekársku správu vystavenú neurologičkou A.. O. T. a aj na celkový zdravotný stav maloletého. Má za to, že existuje reálne ohrozenie života maloletého, jeho zdravého a nerušeného vývoja tým, že bol vytrhnutý z bezpečného a prospešného prostredia od matky. Uviedla, že uznesením prokurátora zo dňa 15.6.2022 v trestnej veci pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 349 Trestného zákona bolo zrušené vznesenie obvinenia matky, nakoľko zo strany matky nešlo o svojvoľné bránenie styku maloletého s otcom, ale o ospravedlniteľné dôvody nerealizovania styku. Má obavy z toho, že maloletý je v súčasnosti vystavovaný ďalšiemu týraniu zo strany jeho otca, ktorý ho manipuluje a núti ho, aby hovoril a robil to, čo mu povie. Matka žiada nariadenie pojednávania s dokazovaním, ku ktorému vôbec nedošlo pri rozhodovaní o veci samej. Skutočnosť, že sa k veci nemohla ústne vyjadriť a neboli vypočutí očití svedkovia týrania jej osoby a maloletého dieťaťa, považuje za závažné pochybenie zo strany súdu prvej inštancie. V ďalšom rozsiahlo poukázala na závery vyplývajúce z jednotlivých lekárskeho správ vystavených vo vzťahu k maloletému dieťaťu, ako aj k znaleckým posudkom. Zdôraznila, že ju reálne videli a dôkladne vyšetrili 3 psychiatri a dlhodobo navštevuje klientskeho psychológa Z.. W. D., A. Z. I. - týmto doplnila lekársky nález na matku od A.. I. a A.. Š., pričom všetci majú diametrálne odlišný názor na matku ako znalkyňa Z.. J., Z.. Podľa matky sa zdravotný stav maloletého závažne zhoršil po tom, čo bol matke odňatý a je v starostlivosti otca. Obsiahlo uviedla neadekvátne správanie, ktorého sa mal dopustiť otec voči svojmu maloletému synovi. Dňa 28.9.2022 podala trestné oznámenie na otca maloletého pre podozrenie z ohrozenia zdravia a života maloletého jeho otcom. Tiež podala trestné oznámenie na otca pre podozrenie z pokračovania týrania a sexuálneho zneužívania. Poukázala na fotografie jej maloletého syna, ktoré jej mal zaslať otec maloletého, z ktorých podľa matky je zrejmé, že je v oblasti tváre a úst maloletý zranený, čo má zodpovedať podozreniu zo zneužívania formou orálneho sexu na maloletého jeho otcom. Navrhla napadnutý rozsudok zmeniť a zveriť maloletého do starostlivosti matky, styk otca s maloletým navrhla zakázať. Uplatnila si nárok na náhradu trov konania. K odvolaniu priložila početné prílohy, ktoré by mali preukazovať dôvodnosť jej tvrdení (č.l. 1230-1380).

7. K odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletého dieťaťa. Zdôraznil, že všetky tvrdenia uvádzané v obsiahlom odvolaní matky už boli posudzované súdmi opakovane a to nielen v rámci konania na Krajskom súde v Prešove, ale aj naposledy v rámci konania na Okresnom súde Svidník. Napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie považuje za správne, dostatočne odôvodnené, v plnom rozsahu sa s ním stotožňuje. Naopak práve matka počas súdnych konaní neposkytovala súčinnosť kolíznemu opatrovníkovi a svojim správaním vytvárala preťaženie v konaní, nebola ochotná sa podrobiť výchovnému opatreniu, neodkladnému opatreniu, účelovo marila súdne konanie opakovanými podaniami, sťažnosťami, odvolaniami a pod. Rovnako považuje za nepravdivé tvrdenia matky o tom, že ju neinformuje o stave maloletého dieťaťa, aj z toho dôvodu, že matka k odvolaniu priložila fotografie maloletého, ktoré jej zaslal otec. Od 21.9.2022 je maloletý u otca. Od tohto obdobia matka podala na otca viacero trestných oznámení, na základe ktorých boli maloletého skontrolovať aj príslušníci policajného zboru. Maloletého tiež kontrolovala u otca Rada pre práva dieťaťa s cieľom kontroly jeho adaptácie. Matka neustále atakuje otca tým, že ho obviňuje zo sexuálneho zneužívania maloletého, no bol to práve otec, ktorý sa ochotne podrobil vyšetreniu s cieľom následného vypracovaného znaleckého posudku na jeho sexualitu. Matka sa doteraz však nevyjadrila kvôli čomu nebola ochotná sa podrobiť rovnakému vyšetreniu. Podľa otca nemožno prehliadať, že matkou vybraní psychológovia poznali rodinné zázemie maloletého prevažne len z rozhovoru s matkou a v tomto kontexte maloletého aj následne vyšetrovali. Uviedol, že maloletý je u svojho otca spokojný a riadne navštevuje Z.Š. Y.. Upravila sa jeho váha (predtým mal nadváhu). Otec mu poskytuje riadnu starostlivosť aj zdravotnú, ktorá bola predtým u maloletého zanedbaná (maloletý ani raz nenavštívil zubného lekára, aktuálne má 8 kazov).

8. K odvolaniu matky sa vyjadrila Rada pre práva dieťaťa. Uviedla, že na základe zdravotnej anamnézy zistili, že dieťa bolo dlhodobo sledované pre viacero porúch zdravia na psychiatrickej ambulancii v

D., pričom hlavnou ošetrojúcou lekárkou bola B.. J. X.. Podľa mnohých lekárskejších správ vystavených v minulosti bolo dieťa údajne invalidné a boli mu opakovane predpisované plienky z dôvodu, že nedokázalo udržať moč. Ďalšie zdravotné ťažkosti maloletého A. matka udávala dlhé mesiace v čase, kedy žil bez prítomnosti otca len s matkou a jej rodičmi. Odkedy je maloletý v I. a starostlivosť mu poskytuje otec, bol preukázaný významný pokrok zotavovania, niektoré príznaky údajných porúch zdravia zmizli úplne. Dieťa riadne používa toaletu, jeho vyprázdňovanie otec od začiatku sledoval a nenašiel žiadne poruchy. Maloletý A. navštevuje bežnú A. Š., bez problémov sa adaptoval. Otec maloletého zabezpečil maloletému A. psychologickú pomoc, dbá, aby maloletý A. mal aktívny pohyb, nakoľko mal nadváhu, so synom pravidelne športuje, hmotnosť dieťaťa sa za 2 mesiace znížila o 5 kíl. Rada pre práva dieťaťa poukázala, že maloletý A. mal v prvých dňoch pobytu u otca problémy s chôdzou, spôsob chôdze pripomínalo batola, čo bolo možno spôsobené tým, že u svojej matky mal údajne používať plienky, ktoré mu mali byť odporúčané psychiatrickou a aj predpisované. Tento nesprávny návyk pri chôdzi pri pobyte u otca zmizol. V ďalšom poukázal na to, že maloletý A. sa riadne socializuje, rád je v spoločnosti iných členov rodiny, blízkych, rád sa stretáva aj s novými ľuďmi, ktorých mu do života prináša jeho otec. Matka maloletého nevyužíva súdom nariadenú možnosť videohovorov, nevyhľadala pomoc T., aby mohla byť so synom v kontakte. Záverom zhrnul, že príznaky, aké malo maloleté dieťa počas doby, kedy žilo so svojou matkou a jej rodičmi, mohli byť indukované inou osobou, pravdepodobne matkou dieťaťa a starou matkou dieťaťa. Príznaky, ktoré maloleté dieťa vykazovalo v čase, kedy žilo so svojou matkou, evokujú možno poruchu duševného stavu matky, najmä indukovanú bludovú poruchu, ktorú už matke zistila ako možno aj psychologička v Centre pomoci pre obeť domáceho násillia. Príznaky evokujú aj možnú poruchu - Münchhausenov syndróm v zastúpení, ktorý možno vysvetliť ako predstieranie zdravotných problémov u osoby, ktorá je v závislej pozícii voči druhej osobe, ktorá pre tieto problémy vyhľadáva starostlivosť zdravotníkov. Münchhausenov syndróm v zastúpení možno chápať ako jeden zo spôsobov či foriem týrania, zneužívania a zanedbávania detí. V ďalšom poukázal na skutočnosť, že rodičovské praktiky, zvyky a formy sa vo vysokej miere opakujú, čo znamená, že matka najčastejšie opakuje vzory správania, presvedčenia podľa príkladu, aký dostávala od svojej mamy, rodičov. Z týchto dôvodov Rada pre práva dieťaťa zastáva názor, že bez kvalitnej diagnostiky matky, ktorá bude pátrať po dôvodoch jej nezdravého správania sa voči synovi a jeho otcovi a bez kvalitnej liečby týchto príznakov, je pre dieťa nebezpečné, aby na neho matka mala akýkoľvek vplyv.

9. K vyjadreniu otca a vyjadreniu Rady pre práva dieťaťa k odvolaniu matky sa vyjadrila matka maloletého. Uviedla, že vyslovene trvá na nariadení pojednávania s dokazovaním a predvolaním k výsluchu odborníkov a osôb v uvedenom najnevyhnutnejšom rozsahu v prípade týraného a sexuálne zneužívaného maloletého jeho otcom. Súčasne trvá na tom, aby jej bolo umožnené ústne sa vyjadriť a predložiť dôkazy, ktoré vzhľadom na postup súdu prvej inštancie nie je jej zavinením a nemohla predložiť súdu.

10. K vyjadreniu matky sa vyjadril otec maloletého. Poukázal aj na to, že kolízny opatrovník maloletého v I. vykonal šetrenie u otca a maloletého, s maloletým bol vykonaný pohovor, takisto bola vyžiadaná aj správa z A. Š., ktorú maloletý navštevuje. V ostatnom zotrval na svojich vyjadreniach a návrhoch.

11. Dňa 18.5.2023 bolo Krajskému súdu v Prešove doručené písomné podanie matky maloletého označené ako „Návrhy na doplnenie dokazovania v konaní - dôkazný návrh“. Navrhla na odvolacom súde vykonať dôkazy v súlade s ust. § 63 CMP, a to mzdový výmer a pracovná zmluva matky maloletého z jej zamestnania, uznesenie Okresnej prokuratúry S. zo dňa 15.6.2022, uznesenie zo dňa 22.4.2022 o vznesení obvinenia pre prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia, e-mailovú komunikáciu otca a matky maloletého, e-mailovú komunikáciu matky maloletého s Z. Y., ktoré maloletý A. navštevuje a s kolíznou opatrovníčkou maloletého, lekársku správu zo dňa 28.3.2023 od A.. X. I., lekársku správu zo dňa 27.12.2022 od A.. J. X., lekársku správu zo dňa 25.4.2023 z T. D. Z., Z.. W. D., a lekársku správu zo dňa 16.5.2023 od A.. J. X.. Súčasne matka navrhla v odvolacom konaní vypočuť aj A.. J. X., detskú psychiatricku. Poukázala aj na listinu zo dňa 11.11.2022, a to oznámenie o výsledku správneho konania Ministerstva spravodlivosti SR matke.

12. Dňa 29.5.2023 bolo Krajskému súdu v Prešove doručené písomné podanie matky označené ako „Návrhy na doplnenie dokazovania v konaní - dôkazný návrh“. Navrhla vykonať ešte nasledovný dôkaz, a to lekársku správu od A.. O. T. zo dňa 23.5.2023.

13. Dňa 29.5.2023 bolo Krajskému súdu v Prešove doručené podanie matky označené ako „Návrhy na doplnenie dokazovania v konaní - dôkazný návrh č. 3“. Matka maloletého predložila ďalšie dôkazné prostriedky, ktoré žiadala v odvolacom konaní vykonať ako nové dôkazy, ktorými by malo byť preukázané, že sa prakticky nerealizoval Skype kontakt matky s dieťaťom, a to z dôvodu prekážok na strane otca. Ďalej predložila listinné dôkazy o tom, že sa doposiaľ nerealizoval výkon rozhodnutia v uvedenej veci, toho času vedenej na Okresnom súde Bratislava IV. a to aj na urgenciu matky. Matka maloletého ďalej navrhla vykonať listinné dôkazy, ktorými má byť preukázané, že sa snažila svojmu maloletému synovi zaslať aj balíček, a to prostredníctvom pošty, o čom aj otca maloletého informovala.

14. Dňa 30.5.2023 bolo Krajskému súdu v Prešove doručené písomné podanie matky maloletého „Návrhy na doplnenie dokazovania v konaní - dôkazný návrh č. 4“. V odvolacom konaní matka maloletého navrhla vykonať ešte nasledovný dôkaz, a to psychologickú správu od A.. Y. Z., Z.., z ktorej podľa matky maloletého vyplýva plná rodičovská kompetencia matky vo vzťahu k maloletému dieťaťu.

IV. Hodnotenie odvolacieho súdu

15. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) ako súd odvolací po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“), oprávneným subjektom - účastníkom konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), preskúmal rozhodnutie v jeho napadnutej časti bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 329 ods. 1 CSP), keď deň vyhlásenia rozsudku bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli súdu a v elektronickej podobe na webovej stránke súdu v ten istý deň, ako sa vyvesil na úradnej tabuli a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je v napadnutej časti výrokov I. (o zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca a o zastupovaní a spravovaní majetku detí), II. (o určení bežného výživného), III. (o úprave styku matky s mal. dieťaťom), VI. (o povinnosti otca informovať matku o zdravotnom stave maloletého, jeho vyšetreniach a o ostatných podstatných skutočnostiach týkajúcich sa maloletého), V. (o trovách konania) vecne správny .

16. Predmetom odvolacieho konania vzhľadom na odvolacie námietky matky maloletého A. je preskúmanie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie rozhodol o zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca a o zastupovaní maloletého a správe jeho majetku oboma rodičmi (výrok I.), zaviazal matku na plnenie si vyživovacej povinnosti k maloletému (výrok II.), rozhodol o úprave styku matky s maloletým synom (výrok III.), rozhodol o povinnosti otca informovať matku o zdravotnom stave maloletého, jeho vyšetreniach a o ostatných podstatných skutočnostiach týkajúcich sa maloletého (výrok IV.) a rozhodol o trovách konania (výrok V).

17. Vo vzťahu k odvolacím námietkam matky odvolací súd v prvom rade zdôrazňuje, že súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale iba na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia, preto odôvodnenie rozhodnutia súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované zákonné právo účastníka na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie. Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, navrhovaním a hodnotením dôkazov, ani aby prebral a riadil sa ním predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj napr. IV.ÚS 252/2004, I.ÚS 50/2004, II.ÚS 3/1997, II.ÚS 251/2003). Za porušenie tohto základného práva teda nemožno považovať neúspech, resp. nevyhovenie návrhu v konaní. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že súd zistí po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení, skutkový (skutočný) stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodne za predpokladu, že jeho skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a neboli prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu súdom by bolo možné uvažovať len vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel alebo význam. Stručne možno zhrnúť, že odlišný názor účastníka konania vo vzťahu k hodnotiacemu úsudku súdu nečiní rozsudok nepreskúmateľným ani nezákonným. Napokon je potrebné dodať, že terajšia právna úprava vyplývajúca z Civilného sporového poriadku, konkrétne z ust. § 387 ods. 3, umožňuje

odvolaciemu súdu zaoberať sa vo vlastnom odôvodnení rozhodnutia aj podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie, ak sa s nimi nevysporiadal v odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie, z čoho vyplýva, že zákonodarca čiastočnú neodôvodnenosť rozhodnutia nepovažuje za takú vadu konania, ktorá by účastníkom konania odnímalala možnosť konať na súde, a to obzvlášť s poukazom i na ustanovenia Civilného mimosporového poriadku, v rámci ktorého odvolací súd nie je viazaný jednak odvolacími dôvodmi a ani rozsahom odvolania vo veciach, v ktorých možno začať konanie aj bez návrhu.

18. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca späťnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovacím rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí ak v odôvodnení rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým tvorí jeden celok (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/40/2018 zo dňa 18.07.2018).

19. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku i konania, ktoré mu predchádzalo, dospel k záveru, že súd prvej inštancie v prejednávanej veci zistil skutočný stav v dostatočnom rozsahu, na základe toho dospel k správnym skutkovým zisteniam a tieto aj správne právne posúdil. Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na strane jednej a právnymi závermi na strane druhej. Súd prvej inštancie neporušil právo účastníkov na spravodlivý proces, pretože v hodnotení skutkových zistení neabsentuje žiadna relevantná skutočnosť alebo okolnosť. Naopak, prvoinštančný súd ich náležitým spôsobom posúdil súhrnne v celom rozsahu a aj ich náležite vyhodnotil (rešpektujúc zásady formálnej logiky). Súd prvej inštancie je vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení napadnutého rozsudku koherentný, jeho rozhodnutie je konzistentné. Rozsudok súdu je presvedčivý, premisy zvolené v rozsudku, rovnako ako aj závery, ku ktorým dospel, sú racionálne a aj spravodlivé. Odvolací súd konštatuje, že odôvodnenie písomného vyhotovenia rozsudku je dostatočne vyčerpávajúce a zodpovedá kritériám uvedeným v ustanovení § 220 ods. 2 CSP. Odvolací súd nezistil v tejto veci dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatou argumentácie použitej súdom prvej inštancie na podporu ním zvoleného postupu. Práve pre správnosť a objektívnu argumentačnú presvedčivosť takto súdom prvej inštancie predostretých dôvodov by tak zásadne postačovalo len konštatovanie správnosti dôvodov súdu prvej inštancie odvolacím súdom odvolaním sa na ne (§ 387 ods. 2 CSP). Odvolací súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku preto poukazuje len na určité najzásadnejšie aspekty, ktorými reaguje na argumenty matky v odvolaní.

20. K matkou namietanému odvolaciemu dôvodu, že súd na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, je potrebné uviesť, že vykonané dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti (§ 191 CSP) a vyhodnotenie uvedie v odôvodnení rozsudku. Voľné hodnotenie dôkazov neznamená ľubovôľu. Súd hodnotí jednotlivý dôkaz z hľadiska jeho dôležitosti, teda relevancie vo vzťahu k zisťovaným skutočnostiam, zákonnosti z pohľadu jeho získania, ako aj vykonania a z hľadiska pravdivosti, teda hodnovernosti jeho zdroja. Následne súd hodnotí všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti. Súd k nesprávnym skutkovým zisteniam z vykonaných dôkazov môže v zásade dôjsť len nesprávnym vyhodnotením dôležitosti alebo pravdivosti dôkazov, prípadne porušením pravidiel formálnej logiky. Posúdenie úpravy výkonu rodičovských práv a povinností a hodnotiace úvahy súdu na základe správne a zákonne vykonaných dôkazov bez mylnej interpretácie z nich vyvedených skutočností však nie je možné považovať za nesprávne skutkové zistenie.

21. Matka svoju odvoláciu argumentáciu vo vzťahu k zvereniu mal. A. do osobnej starostlivosti otca postavila na svojom presvedčení, že existuje reálne ohrozenie života maloletého a jeho zdravého a nerušeného vývoja tým, že bol vytrhnutý z bezpečného a prospešného prostredia od matky, matka má obavy, že maloletý je v súčasnosti vystavovaný ďalšiemu týraniu zo strany jeho otca, ktorý ho manipuluje. Matka sa domáha zverenia mal. syna do svojej osobnej starostlivosti a chce preukázať nekompetentnosť otca, čo sa odzrkadlilo na mal. A..

22. Pokiaľ matka poukazovala na nevykonanie navrhovaných dôkazov, odvolací súd môže len zdôrazniť, že dôkazy, ktoré súd považuje pre svoje rozhodnutie za významné (zvyšné dôkazy, ktoré považuje za nedôležité, nepodstatné, duplicitné, neplatné, resp. neúčinné, nevzťahujúce sa k veci, vytriedil a

nehodnotí), súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky vo vzájomnej súvislosti, pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo, pričom jeho hodnotiacia úvaha musí zodpovedať zásadám logiky, vychádzať zo zisteného skutočného stavu veci, musí byť preskúmateľná odvolacím súdom. Z odôvodnenia rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, že sa uvedeným postupom pri hodnotení dôkazov riadil. Pokiaľ súd prvej inštancie niektoré z návrhov na vykonanie dokazovania považoval za nesúvisiace s danou vecou, nadbytočné, nemajúce pre vec význam, resp. preukazujúce nesporné tvrdenia alebo už preukázané skutočnosti, bolo legitímnou možnosťou súdu prvej inštancie tieto dôkazy vytriediť a nehodnotiť ich.

23. Čo sa týka výsluchu účastníkov, odvolací súd konštatuje, že ich vyjadrenia súd prvej inštancie zisťoval priebežne, ich opätovný ucelený výsluch pred súdom prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu nie je potrebný aj vzhľadom na ich vzájomný konflikt a napätie, ktoré vyvolávali vzájomné jednotlivé vyjadrenia. Ani odvolací súd nepovažoval za potrebné doplňovať dokazovanie, pretože skutočný stav zistený súdom prvej inštancie bol dostatočný pre prijatie rozhodnutia o najvhodnejšej forme úpravy osobnej starostlivosti o maloletého. Zároveň neboli zistené žiadne okolnosti, ktoré by nasvedčovali, že otec sa nebude vedieť postarať o maloletého A.. Kolízny opatrovník vykonal šetrenie pomerov na strane otca maloletého cestou príslušného Úradu práce sociálnych vecí a rodiny I., kde nezistil žiadne nedostatky. Otec má vytvorené optimálne osobnostné, ako aj výchovné zručnosti pre výchovu mal. syna a jeho zdravý psychický a fyzický vývin, osobnostný a výchovný vplyv otca má vysoko pozitívne výsledky, na druhej strane počas obdobia, v ktorom zabezpečovala starostlivosť mal. synovi výlučne matka, bol mal. A. dlhodobo sledovaný pre viacero porúch zdravia na psychiatrickej ambulancii v D., podľa mnohých lekárskejších správ vystavených v minulosti bolo dieťa údajne invalidné a boli mu opakovane predpisované plienky z dôvodu, že nedokázalo udržať moč. Odvolací súd v tomto smere uvádza, že vzhľadom na dĺžku konania a doposiaľ vykonané rozsiahle dokazovanie, s poukazom aj na hospodárnosť konania, ako aj stanovisko kolízneho opatrovníka, zápis Informačnej kancelárie pre obeť trestných činov Z., vyjadrenia Úradu komisára pre deti a Rady pre práva dieťaťa, závery znaleckého dokazovania vykonaného niekoľkými znalcami, by doplňovanie dokazovania aj podľa názoru odvolacieho súdu neprineslo žiadne nové výsledky vzhľadom na už ustálený skutočný stav veci zistený ďalšími dôkazmi, realizovanými na súde prvej inštancie, správami kolízneho opatrovníka a ktorý vyplynul i z celkového správania sa a konania účastníkov v priebehu súdneho konania, ktoré začalo už v roku 2020.

24. Zo zisteného skutočného stavu veci a obsahu preskúmaného spisu vyplýva, že rodičia spolu nežijú od 30.1.2020, kedy sa matka spolu s maloletým odsťahovala k svojim rodičom do S.. Vážne nezhody rodičov plynú najmä z matkinho tvrdenia o sexuálnom zneužívaní maloletého zo strany otca. V tejto súvislosti podala matka trestné oznámenie, vec bola vedená na Okresnom riaditeľstve Policajného zboru SR I. U., odbor kriminálnej polície pre zločin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. V predmetnej trestnej veci bolo vykonané dokazovanie, vrátane znaleckého skúmania osoby matky a mal. A.. Trestné stíhanie bolo napokon právoplatne zastavené v zmysle ust. § 215 ods. 1 písm. b), ods. 4 Trestného poriadku (uvedené skutočnosti vyplynuli odvolaciemu súdu z vyžiadaných rozhodnutí, a to uznesenia Okresného riaditeľstva Policajného zboru SR I. U., odbor kriminálnej polície, ČVS: F.-XXX/X-K.-I.-XXXX zo dňa 27.11.2020, v spojení s uznesením Okresnej prokuratúry I. U. č.k. 1Pv 218/20/1104-37 zo dňa 2.2.2021). V priebehu konania neodkladným opatrením č.k. 4P/24/2020-18 zo dňa 18.3.2020 súd zveril maloletého na čas do právoplatného skončenia konania o rozvod manželstva do osobnej starostlivosti matky. Uznesením Okresného súdu Svidník sp.zn. 4P/24/2020 zo dňa 6.8.2021 v spojení s uznesením Krajského súdu v Prešove č.k. 7CoP/5/2021-204 zo dňa 30.9.2021, súd nariadil neodkladné opatrenie, ktorým upravil styk otca s mal. A. každý pondelok a štvrtok kalendárneho týždňa v čase od 17.00 hod. do 18.00 hod. prostredníctvom aplikácie Skype s povinnosťou matky informovať otca o zdravotnom stave maloletého, jeho vyšetreniach a o ostatných podstatných skutočnostiach týkajúcich sa maloletého, pravidelne každý piatok v týždni okolo 16.00 hod. cez sms alebo e-mailovou správou, s limitáciou neodkladného opatrenia do právoplatného skončenia konania vo veci samej vedenej na Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 4P/24/2020.

25. Odvolací súd z predloženého súdneho spisu zistil vážne narušenie vzájomného vzťahu medzi rodičmi maloletého, s premietnutím konfliktu rodičov do vzťahu mal. A. s otcom. Styk otca s maloletým počas dlhšieho časového obdobia neprebíhal, a to ani napriek existencii súdneho rozhodnutia o úprave styku otca s maloletým, matka maloletého nerešpektovala právoplatné neodkladné opatrenia

ani výchovné opatrenie, otec od 30.1.2020 nemal žiaden kontakt s maloletým synom, napriek tomu, že do veku 3 rokov dieťaťa žil maloletý v spoločnej domácnosti s otcom. Príčiny tohto stavu prezentovala matka objektívne nekriticky. V súčasnosti je dieťa zverené na základe neodkladného opatrenia Krajského súdu v Prešove zo dňa 22.3.2022 otcovi maloletého, ktoré matka maloletého opätovne nerešpektovala, a preto bol maloletý pri výkone rozhodnutia odovzdaný otcovi maloletého dňa 21.9.2022 a od uvedeného dňa žije s otcom v spoločnej domácnosti. Rodičovský konflikt sa vyostřil do takej miery, že úpravu výkonu ich rodičovských práv a povinností nemožno urobiť dohodou. Dôvodom tohto vážneho výchovného nedostatku je vyostřený konflikt rodičov, ktorý sa časom nezmiernuje, práve naopak, eskaluje vyvolávaním konfliktov. Pri riešení vzájomného konfliktu rodičov intervenoval aj Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny I., Z. S., za účelom zlepšenia komunikácie rodičov, kontrole emócií a akceptácii postavenia druhého rodiča.

26. Odvolací súd podrobne skúmal genézu rodinných vzťahov, ako aj osobnosť matky, otca a maloletého dieťaťa, pričom vychádzal z vyjadrení odborníkov, obsiahnutých v súdnom spise. Z obsahu preskúmaného spisu sú zrejmé vysoko konfliktné vzťahy medzi rodičmi s nepriaznivým dopadom tohto stavu aj na mal. syna. Odvolací súd v minulosti viacnásobne intervenoval v rodine, keď autoritatívne upravil výkon rodičovských práv a povinností, a to formou neodkladného opatrenia, keďže sa vyžadoval okamžitý zásah do pomerov účastníkov konania, nečakajúc na rozhodnutie vo veci samej, pre prijatie ktorého nebol toho času dostatočne zistený skutočný stav vecí.

27. Pokiaľ ide o odvolaciu námietku matky vo vzťahu k relevantnosti znaleckého dokazovania Z.. K. J., Z., keď matka opakovane spochybňuje postupy a závery znalkyne, túto vyhodnotil odvolací súd opätovne ako neopodstatnenú. Odvolací súd v rovine vyhodnotenia znaleckého dokazovania poukazuje primerane a podporne na to, že podľa ustálenej súdnej praxe od iných dôkazných prostriedkov sa dôkaz znaleckým posudkom podaným ústne či písomne líši tým, že jeho hodnoteniu (podľa § 191 CSP) nepodliehajú znalecké závery v zmysle ich odbornej správnosti, súd pritom hodnotí presvedčivosť posudku, čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie znaleckého nálezu a jeho súlad s ostatnými prevedenými dôkazmi. Ide o špecifický a významný dôkaz, ktorý súd použije pri rozhodovacej činnosti založenej na riešení odbornej otázky. Znalec musí vychádzať z odborných znaleckých záverov a nielen zo skutočností, ktoré účastníci vnímajú svojimi zmyslami. Po oboznámení sa s namietaným znaleckým posudkom Z.. K. J., Z., odvolací súd konštatuje, že jeho účelom bolo diagnostikovať a posúdiť mieru osobnostných dispozícií, ktoré sa podieľali na spáchaní posudzovaného zločinu, rovnako vysvetliť mieru vplyvu osobnostných dispozícií poškodenej pre potreby trestného konania. Znalkyňa ustanovená vo veci so zreteľom na svoje odborné znalosti a skúsenosti a vykonané psychologické vyšetrenie, prehľadným a logickým zdôvodnením vyložila svoje odborné závery a podklady, z ktorých pri zodpovedaní jej zadaných odborných otázok postupovala.

28. Odvolací súd v zhode so súdom prvej inštancie nemal pochybnosti o správnosti záverov znaleckého posudku Z.. K. J., Z.. Správne postupoval súd prvej inštancie, ak považoval za jeden z ťažiskových, nie však rozhodujúcich znaleckých posudkov znalkyne Z.. K. J., Z.. Žiada sa zdôrazniť, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie o zverení maloletého dieťaťa do osobnej starostlivosti otca nezaložil výlučne na záveroch znaleckého posudku znalkyne Z.. K. J., Z.. svedčiacich v prospech otca maloletého, keď závery namietaného znaleckého posudku sú akceptovateľné aj v kontexte ďalších vykonaných dôkazov (rozvedených podrobne v odôvodnení napadnutého rozsudku), najmä výsluchov rodičov, zástupcov Úradu komisára pre deti a Rady pre práva dieťaťa, kolízneho opatrovníka (bod 39. až 43. odôvodnenia), znaleckého posudku súdnej znalkyne Z.. S. D., znaleckého posudku súdnej znalkyne A.. B. T.-Š., znaleckého posudku znalca A.. K. D., odborného vyjadrenia znalkyne Z.. O. Č. zo dňa 13.11.2021, ako aj listinných dôkazov v konaní pred súdom prvej inštancie. Odvolací súd sa rovnako ako súd prvej inštancie priklonil k rešpektovaniu prvoradého záujmu maloletého a s prihliadnutím na všetky okolnosti prejednávanej veci považuje rozhodnutie súdu prvej inštancie o zverení maloletého A. do osobnej starostlivosti otca za správne.

29. Zo znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou Z.. K. J., Z.. dňa 1.10.2020, vyplýva, že u matky bolo zistené, že jej kognitívny aparát, teda myslenie a intelekt, je síce v norme a bez patológie, no jej afektivita podmieňuje jej správanie k iracionálnym analógiám v zmysle interpretácie reality v obraze, o ktorom je presvedčená, že je skutočnosťou. Zo psychologického screeningového profilu osobnosti je možné konštatovať, že u matky ide o osobnosť s tendenciou k psychickej či duševnej poruche, s tendenciou k patológii v oblasti jednoduchej emotivity, paranoidných tendencií, impulzivite

a depresívnym charakteristikám. Jej frustračná tolerancia je nízka, preto jej polarita nálad, ako aj s tým spojené konflikto géne správanie môže byť vysoko pravdepodobné v interakcii s manželom. Vzťah matky k osobe otca je v súčasnosti vysoko negatívne emocionálne nastavený a vníma ho ako svojho nepriateľa, dlhodobo jej spôsobujúceho problémy v živote. Otec je pre matku osobou, ktorá ju ovláda, týra, spôsobuje jej v živote len napätie, nepohodu a nepokoj pri výchove ich syna, ktorého rovnako týral a sexuálne zneužíval.

30. Správnosť vyššie uvedeného znaleckého posudku znalkyne Z. K. J., Z. namieta matka prostredníctvom odborného vyjadrenia Z. O. J., Z.. Podľa jeho analýzy znaleckého posudku je posudzovaná práca z hľadiska zámeru zadávateľa nespoľahlivá až zavádzajúca, resp. manipulatívna. Porušenie právnych povinností indikuje možnú zaujatosť znalca. Znalecký posudok má nízku validitu i reliabilitu a nespĺňa odborné kritéria znaleckého posudku. Na právne účely ho nie je spravodlivé použiť. Odvolací súd opakovane konštatuje, že považuje predmetné odborné vyjadrenie Z. O. J., Z. za nedostatočné pre vyvrátenie správnosti postupu a záverov znalca. Autor odborného vyjadrenia v prvom rade nie je znalcom, sám sa predstavil ako emeritný akademik, angažujúci sa v mimovládnych organizáciách v problematike emočného zneužívania detí a systémového zlyhávania pri ochrane práv detí. Autor bez zápisu do zoznamu znalcov, vedeným Ministerstvom spravodlivosti SR, nie je kompetentný vypracovať znalecký posudok, preto odvolací súd nemôže prihliadať ani na jeho analýzy overujúce správnosť postupu znalkyne Z. K. J., Z..

31. Odvolací súd už v minulosti za relevantnú považoval aj tú skutočnosť, že závery znalkyne Z. K. J., Z. namietala matka už v trestnom konaní, pre účely ktorého bol pôvodne znalecký posudok vypracovaný, a to vo veci zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona. Podľa uznesenia Okresnej prokuratúry I. U. č.k. 1Pv 218/20/1104-37 zo dňa 2.2.2021 je zrejme, že prokurátorka považovala vypracovaný znalecký posudok za nestranný, zákonný a nemala o ňom žiadne pochybnosti, ktoré by nasvedčovali potrebe opakovania znaleckého dokazovania. Od vykonaného hodnotenia dôkazov zo strany orgánov činných v trestnom konaní nevidí odvolací súd dôvod na odklon.

32. Z obsahu spisu Okresného súdu Svidník sp.zn. 5P/26/2021 odvolací súd poukazuje aj na skúmanie duševného stavu psychológom A. W. L. (zápis z konzultácie na č.l. 721 vyžiadaného spisu). Odborník uvádza, že z rozhovoru s matkou, ako aj z ňou predložených dokumentov vyplynulo podozrenie na duševné ochorenie matky. Odporúčané jej bolo vyhľadať pomoc psychológa a podľa potreby aj psychiatra.

33. V tejto súvislosti je potrebné ešte dodať, že súd prvej inštancie uznesením sp.zn. 4P/24/2020 zo dňa 20.4.2021 vo veci starostlivosti súdu o mal. A. pribral do konania znalca z odboru psychológia, odvetvie klinická psychológia detí, klinická psychológia dospelých a poradenská psychológia. Účelom znaleckého posudku malo byť posúdenie súčasného psychického stavu maloletého a jeho vzťahu s rodičmi. Matka sa však s maloletým nariadeného znaleckého dokazovania nezúčastnila, čím zmarila vykonanie tohto dôkazného prostriedku. Uvedenú procesnú pasivitu matky hodnotí odvolací súd na jej ťarchu. Ak teda matka nebola spokojná so závermi znalkyne Z. K. J., Z., mohla ich zvrátiť svojou účasťou na ďalšom nariadenom znaleckom dokazovaní. Matka však túto príležitosť nevyužila, naproti tomu predkladá súdu odborné vyjadrenia, ktoré nie sú spôsobilé prívodiť ňou želaný výsledok, znalcov si zrejme tiež mieni vyberať podľa vlastnej vôle, keďže v konaní predkladá súkromné znalecké posudky.

34. Jedným z takto predložených súkromných znaleckých posudkov je znalecký posudok znalca A. K. D. zo dňa 9.9.2020. V tomto prípade znalec vychádzal len z podkladov predložených matkou a vlastného psychologického vyšetrenia. V závere znaleckého posudku konštatoval znalec obavy a úzkosti vyskytujúce sa u maloletého A.. Prežívané emočné napätie a zlosti, asociované s dotýkaním genitálií či zadku maloletého, svedčia pre pravdepodobnú prežitú traumatizáciu maloletého formou sexuálneho zneužívania. Maloletý však neodmietal ani jedného z rodičov. K matke má maloletý vybudovaný pozitívny, bezpečný a blízky vzťah. Otca zahŕňa do vnímaného celku svojej rodiny. Prejavoval voči nemu ambivalentné tendencie. Názor maloletého na osobnú starostlivosť matky a styk otca sa zistiť nepodarilo. Z predmetného znaleckého posudku odvolací súd abstrahuje, že maloletý v čase vypracovania znaleckého posudku otca neodmietal, čo nie je zhoda so stavom súčasného súdneho rozhodovania, prezentovaným matkou. Znalec pri prejavoch maloletého identifikoval možné podozrenie zo sexuálneho zneužívania, bez určenia konkrétnej osoby, ktorá by podľa prežívania maloletého mohla

byť páchatelom. Tento matkou predložený znalecký posudok však pre skúmanie súčasných rodinných vzťahov nie je dostatočný, keďže znalec vyšetroval len maloletého, nie matku, ani otca maloletého.

35. Zmieným nedostatkom vyšetrenia maloletého zo strany odborníkov trpia aj všetky matkou predložené lekárske správy. Nemožno prehliadnuť, že matkou vybraní psychológovia poznali rodinné zázemie maloletého prevažne z rozhovoru s matkou a v tomto kontexte maloletého vyšetrovali. Na tomto mieste je však potrebné vrátiť sa k už zmieneným záverom znaleckého skúmania Z.. K. J., Z., ktorá diagnostikovala u matky afektívitu, podmieňujúcu jej správanie k iracionálnym analógiám v zmysle interpretácie reality v obraze, o ktorom je presvedčená, že je skutočnosťou. Zo psychologického screeningového profilu osobnosti je možné konštatovať, že u matky ide o osobnosť s tendenciou k psychickej či duševnej poruche, s tendenciou k patológii v oblasti jednoduchšej emotivity, paranoidných tendencií, impulzivite a depresívnym charakteristikám. Vzťah matky k osobe otca je v súčasnosti vysoko negatívne emocionálne nastavený a vníma ho ako svojho nepriateľa, dlhodobo jej spôsobujúceho problémy v živote. Otec je pre matku osobou, ktorá ju ovláda, týra, spôsobuje jej v živote len napätie, nepohodu a nepokoj pri výchove ich syna, ktorého rovnako týral a sexuálne zneužíval. Pri tomto citovom nastavení matky od nej odvolací súd neočakáva, že by rodinnú situáciu bola schopná odborníkom opísať objektívne, čo však spochybňuje relevanciu ich záverov.

36. Popri predložených lekárskejších správach bol psychický stav maloletého skúmaný aj znalcom. Zo znaleckého posudku vypracovaného znalkyňou Z.. K. J., Z.. dňa 2.10.2020 na osobu mal. A. vyplýva, že dieťa javí známky mierne oneskoreného neuropsychomotorického vývinu vo vzťahu k populačnému priemeru. Dieťa vykazuje opakovane znaky nezrelej osobnosti v regrese podľa Gesselových stupníc tak na úroveň 26 - 28 mesiacov maximálne. Aktuálne je maloletý A. v psychickom diskomforte a nepohode. Ide o dieťa s oneskoreným, mierne podpriemerným senzomotorickým vývinom. Jeho aktuálny stav je zjavne podmienený doterajším pôsobením matky na jeho psychiku, jeho celkový rozvoj psychického, ako aj fyzického zdravia. Matka v ranných štádiách vývoja dieťaťa zrejme nedostatočne reflektovala na problémy a potreby dieťaťa, pretože dieťa už minimálne rok signalizovalo, že je iné, že má vnútorné napätie. U dieťaťa s oneskoreným vývinom a poruchami emócií a správania nie je možné potvrdiť správnosť vnímania informácie jej prežitie a adekvátne uloženie v centrálnom nervovom systéme. Preto nie je možné interpretácie dieťaťa chápať ako validne/platne použiteľné v procese trestného konania. Všetky interpretácie dieťaťa k predmetnej trestnej veci sú sprostredkovanou a dotvorenou interpretáciou výrokmi jeho matkou a manipuláciou dieťaťa zo strany matky. Dieťa javí pozitívne citové nastavenie k osobe matky, pričom kladne sa prejavuje, ak matka splní jeho aktuálne potreby, niekedy aj obsedantne matku donúti splniť jeho potrebu. Ak ju matka nespĺní, je k nej agresívny. Otca nemala znalkyňa k dispozícii ako priameho účastníka interakcie, preto v rámci znaleckého dokazovania podstúpila s dieťaťom experiment - telefonát s otcom. Po zatelefonovaní otcovi cez Whats app mobilnú sociálnu sieť sa dieťa otvorilo, uvoľnilo a komunikovalo s otcom, bezprostredne a so záujmom. Dieťa do telefónu hovorilo: „tati, tati, tati“... Otec počas spojenia plakal. Telefonát trval asi 2 minúty. Po ukončení telefonátu sa dieťa dopytovalo volať a hovoriť s otcom ešte viac, nech mu opätovne zavolá. Po ukončení telefonátu matka povedala: „Ten psychopat nemá právo ho ani počuť, za to čo mu robil/urobil.“, začala hystericky plakať, vypustila jednu slzu, bola napätá a strnulá, prekvapená, že znalkyňa toto urobila. Na základe uvedeného znalkyňa konštatovala, že dieťa vykazuje vysoko pozitívne emocionálne nastavenie k osobe otca, napriek svojej nezrelosti. Vplyv konania otca voči maloletému je významne pozitívny, dieťa má k otcovi vytvorené priame kladné emocionálne väzby, ktoré sú v súčasnosti narušené, čo môže mať významný negatívny vplyv na maloletého, ak sa v krátkom čase znovu neobnovia a nebudú také intenzívne, ako ich v súčasnosti maloletý syn potrebuje od osoby otca. Starostlivosť otca o maloletého a konanie otca vyplývajúce z vyšetrovacieho spisu nezanechali negatívne následky na psychickom vývoji maloletého A.. V súčasnosti neboli zistené také skutočnosti, ktoré by podľa získaných údajov o maloletom z vyšetrovacieho spisu a na základe komplexného psychologického vyšetrenia maloletého bolo možné konštatovať, že maloletý A. bol vystavený sexuálnemu kontaktu alebo sexuálnemu správaniu, ktoré vedie predovšetkým k uspokojovaniu sexuálnych potrieb páchatela.

37. K pozorovaniam odborníkom je potrebné zhrnúť, že ani jeden z matkou vybraných psychológov či znalcov nepozoroval interakciu maloletého s otcom. Prelom v tom učinila výlučne znalkyňa Z.. K. J., Z., keď napriek osobnej neprítomnosti otca iniciovala telefonický rozhovor maloletého s otcom. Významné skúsenosti plynú odvolaciemu súdu z reakcií maloletého, ktoré sú v príkrom rozpore s tvrdeniami matky, aj odporúčaniami ostatných odborníkov. Celkom zrejme sa maloletý tomuto alternatívnemu styku s otcom potešil, bez prejavov odmietania otca, naopak, vyžadovaním jeho ďalšej prítomnosti po skončení

telefonátu. Hoc matka skalopevne presviedčala znalkyňu o výnimočnosti tejto reakcie, ktorá nie je zhodná s reakciami maloletého v domácom prostredí, znalkyňa týmto tvrdeniam neuverila. Autentická a príznačná bola aj reakcia matky po skončení telefonátu, cit. zo znaleckého posudku: „Ten psychopat nemá právo ho ani počuť, za to čo mu robil/urobil.“

38. Odvolací súd v procese voľného hodnotenia dôkazov pre náležité vyhodnotenie vzťahov v rodine a osobností jednotlivých členov rodiny vzájomne komparoval závery znalkyne Z.. K. J., Z.. a odporúčania psychologov. Z obsahu spisu je zrejmé, že matka odmietala umožniť styk otca s maloletým z dôvodu obáv možného sexuálneho zneužívania maloletého otcom, čo by bolo odôvodnené v prípade, že by bola podložená relevantnými dôkazmi, ktoré však v predložennom súdnom spise absentujú. Možné protiprávne konanie nesúce znaky sexuálneho zneužívania mal. A. bolo predmetom trestného stíhania, ktoré však bolo právoplatne skončené zastavením konania podľa § 215 ods. 1 písm. b), ods. 4 Trestného poriadku, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na pristúpenie veci. Na základe zhromaždeného dôkazného materiálu a vyhodnotením okolností prípadu, s poukazom na skutočnosti uvedené vyššie v odôvodnení tohto uznesenia je možné konštatovať, že v danom prípade nedošlo k naplneniu znakov skutkovej podstaty trestného činu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a), ods. 3 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. b) Trestného zákona, ani iného trestného činu. Prokurátorka Okresnej prokuratúry I. U. v odôvodnení rozhodnutia o zamietnutí sťažnosti matky proti uzneseniu o zastavení trestného konania konštatovala, že reakcie maloletého pri kontakte s matkou (chytanie vlastných pohlavných orgánov, nervozita pri prebaľovaní, tlačenie hlavy sťažovateľky a pod.) je aj v zmysle záverov znaleckého dokazovania možné pripísať spôsobu výchovy zo strany matky. Pokiaľ toto matka pripisovala konaniu otca, prokurátorka to považovala za dezinterpretáciu celej situácie, najmä ak maloletý nebol v útlom veku takmer rok v kontakte s otcom. Matka mala podozrenie aj zo sexuálneho zneužívania mal. E. zo strany otca. V tejto súvislosti prokurátorka uviedla, že neexistuje ani najmenšie podozrenie z nejakého neštandardného konania. Nie je dôvodné ex offo konať a už vôbec nie je vhodné vystavovať maloletú znaleckému skúmaniu, len vzhľadom na fiktívne predstavy matky.

39. V nadväznosti na odôvodnenie rozhodnutia prokurátorky Okresnej prokuratúry I. U., odvolací súd už v minulosti vyslovil znepokojenie nad degresom duševného stavu maloletého. V porovnaní so znaleckým skúmaním maloletého zo strany znalkyne Z.. K. J., Z.. či A.. K.X. D. v roku 2020, bolo možné pozorovať skutočné, či prezentované výrazné odmietanie otca zo strany maloletého, napriek tomu, že v predchádzajúcom období takéto reakcie maloletého prítomné neboli. Podstatnou skutočnosťou k uvádzanému bolo, že styk otca s maloletým viac ako 2 roky neprebíhal, a to ani v zmysle vykonateľného rozhodnutia súdu o stretávaní otca s maloletým prostredníctvom videohovorov. V uvedenom období výchovne na neho pôsobila výlučne matka, preto možno konštatovať manipuláciu maloletého.

40. Vo vzťahu k posúdeniu výchovného prostredia oboch rodičov vzhľadom na vyššie uvedené odvolací súd prijal záver, že pobyt mal. A. výlučne u matky a prerušenie vzťahov medzi synom a otcom malo zásadný negatívny vplyv na jeho zdravý psychický, ako aj fyzický vývin. U mal. A. mal otec v priebehu konania na jeho rast a výchovu obmedzenejší dosah, viac ako 2 roky s ním nebol v kontakte vôbec, čo sa aj negatívne odrazilo na jeho psychickom a fyzickom vývine. U matky tak možno konštatovať limitované výchovné schopnosti, pretože mal. A. u nej neprogradoval, matka osobnostne ani výchovne nezvládla maloletého, obmedzovala ho v kontakte s otcom a účelovo kontaktu bránila. Matkou vytýkané sexuálne zneužívania maloletého otcom nebolo preukázané. Po vykonanom skúmaní genézy rodinných vzťahov, osobností jednotlivých členov rodiny, správ odborníkov, realizujúcich styk maloletého s otcom a správ z priebehu súdnych konaní medzi účastníkmi konania, dospel odvolací súd k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie, že matka žije v iracionálnom presvedčení o sexuálnom zneužívaní maloletého otcom. V tomto presvedčení maloletého manipuluje, prehnane ho chráni, otca výrazne negativizuje. Matka sa účelovo vyhýbala stretnutiam maloletého s otcom, dlhodobo a cieľavedome vytvárala (resp. proaktívne neodstraňovala) prekážky, pre ktoré sa styk nemôže realizovať. Podľa názoru odvolacieho súdu, dôvody bránenia v styku majú pôvod v jej subjektívnom prežívaní situácie, ktoré v objektívnom svete nemá svoje opodstatnenie. Matka nepripravovala A. na stretávanie sa s otcom, nebola dostatočne súčinná a pozitívne ho nemotivovala. To ohrozuje dieťa na riadnej úrovni starostlivosti zo strany matky, zároveň bezpečnosti jej výchovného prostredia. Chrániac najlepším záujmom mal. A. vyžadovalo sa ponechanie výchovného prostredia otca, u ktorého sú preukázané lepšie výchovné podmienky a predpoklady. Znalecké posúdenie prinieslo odborný, nestranný pohľad na rozvrátené vzťahy rodičov, ktoré negatívne ovplyvňujú zdravý fyzický a psychický vývin mal. dieťaťa. Doposiaľ boli

v konaní prednášané nepreukázané osočujúce tvrdenia matky, ktoré nedávajú záruku optimálnosti jej výchovného prostredia. Matkou prezentovaný názor odmietania otca zo strany mal. A. sa rozsiahlym dokazovaním nepreukázal, naopak zistil sa reálny postoj dieťaťa k otcovi. Odvolací súd uzatvoril, že matka prezentovala výrazne odmietavý postoj mal. A. vo vzťahu k otcovi prerastajúci do fyziologických prejavov dieťaťa. Odvolací súd spočiatku ponechal mal. A. vo faktickej osobnej starostlivosti matky. Pozorovaním vývoja mal. A. však nebolo možné konštatovať zlepšenie jeho psychického stavu. Dieťa malo vážne zdravotné problémy vyššie uvedené. V uvedenom období sa kontakt maloletého s otcom neuskutočňoval, mal. A. trpel psychickými problémami s fyziologickými prejavmi. Matka navštevovala s maloletým špecializované ambulancie, ktoré hodnotili stav maloletého, avšak na jeho zvrátenie k lepšiemu sa vyžadovala výraznejšia zmena. Výrazne lepšie výchovné prostredie poskytol maloletému otec, preukázaním tohto tvrdenia je stav mal. A., ktorý v starostlivosti otca napreduje po fyzickej aj psychickej stránke.

41. Ďalej bolo preukázané, že vplyvom neustáleho konfliktu rodičov mal. A. reagoval značne citlivo, nenapredoval, dokonca to ovplyvnilo jeho fyziologické potreby po celú dobu, kedy bol maloletý v starostlivosti matky, pričom vzhľadom na konanie matky v kontakte s otcom určitý čas cca 2 roky nebol vôbec. Od 21.9.2022 je maloletý v starostlivosti otca dobre adaptovaný na rodinné prostredie u otca, adaptačné ťažkosti sa u neho neprejavujú. Zo strany opatrovníka, A. Š., lekára, neboli zistené žiadne nedostatky v starostlivosti o maloletého, maloletému prospelo, že nie je traumatizovaný návštevami rôznych lekárov.

42. Podľa čl. 3 ods.1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

43. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä a) úroveň starostlivosti o dieťa, b) bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c) ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d) okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e) ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f) podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g) názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h) podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i) využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

44. V preskúmanom prípade má najvyššiu prioritu najlepší záujem mal. dieťaťa. Ten vyhodnocuje súd v každej jednotlivéj veci osobitne, za pomoci kritérií, demonštratívne vymedzených zákonodarcom v čl. 5 Zákona o rodine.

45. Súd prvej inštancie preukázateľne starostlivo a komplexne posudzoval záujem maloletého, čím dal súd jasne najavo, že dieťa nie je len pasívnym a objektívnym pozorovateľom udalostí, ktoré sa ho týkajú, ale je predovšetkým dôležitým subjektom práva, ktorému je venovaná pozornosť. Súd vyhodnocoval záujem maloletého spoločne so všetkými skutočnosťami, ktoré vyšli počas konania najavo, v dôsledku čoho rozhodol tak, že nevyhovel návrhu matky na zverenie dieťaťa do jej osobnej starostlivosti. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie vyhodnotil všetky skutočnosti prejednávanej veci a následky svojho rozhodnutia nielen vo vzťahu k aktuálnym, ale aj budúcim vývinovým a vzťahovým potrebám maloletého. Rodičovskú spôsobilosť otca má odvolací súd preukázanú zo znaleckého posudku, vypracovaného znalkyňou Z. S. D.. Tá pri znaleckom skúmaní otca nezaznamenala žiadne patologické symptómy. Voči synovi si otec dokáže zachovať rodičovský cit, má snahu udržiavať s nim citovú väzbu a chce prebrať za svojho syna primeranú zodpovednosť, zabezpečiť mu adekvátne citové a rodinné zázemie. V osobnosti otca nezaznamenala znalkyňa klasifikované kontraindikácie, ktoré by mohli spochybňovať jeho schopnosť starať sa o výchovu svojho syna.

46. Odvolací súd konštatuje, že v danej veci neboli splnené podmienky pre zverenie maloletého do osobnej starostlivosti matky, pretože táto forma osobnej starostlivosti by lepšie nezaistila potreby maloletého a nebola by v jeho záujme. Rozhodnutie súdu prvej inštancie zohľadňuje záujem maloletého

A., osobnosť rodičov, vzťah rodičov k dieťaťu, vzťah maloletého ku každému rodičovi. Súd prvej inštancie riadne zohľadnil všetky kritériá významné pre rozhodnutie o vhodnej forme osobnej starostlivosti o maloletého, vysporiadal sa s najvýznamnejšími skutkovými okolnosťami a odôvodnenie svojho rozhodnutia založil na uprednostnení záujmu maloletého podloženého vykonaným dokazovaním v časovej súvislosti, kedy bol maloletý A. v starostlivosti matky a od kedy je v starostlivosti otca zdôrazňujúc pritom fakt, že starostlivosť otca o maloletého bola sledovaná a vyhodnocovaná priebežne, bez zistenia akýchkoľvek nedostatkov. Na základe uvedených skutočností odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie považuje v záujme maloletého jeho zverenie do výchovy len jedného z rodičov, a to otca, v ktorého starostlivosti sa maloletý A. aktuálne nachádza bez zistených nedostatkov, ktorý lepšie zabezpečí progres mal. dieťaťa po fyzickej aj psychickej stránke. Rozhodujúcim faktorom je nesporne skutočnosť, že otec aktuálne dokáže primerane reagovať na vývinové potreby maloletého z hľadiska poskytovania emočného bezpečia a spŕahlivosti, teda uvedené je v súlade so záujmom maloletého.

47. Matka uvádzala svoje subjektívne tvrdenia, že starostlivosť otca bude mať nepriaznivý vplyv, pričom tieto tvrdenia dopĺňa svojimi úvahami. Uvedené tvrdenia však vôbec žiadnym spôsobom nepreukázala a tieto neboli ani v rámci konania na súde prvej inštancie preukázané ako pravdivé. Vzhľadom k tomu odvolací súd konštatuje, že tieto tvrdenia matky sú v rovine jej subjektívnych pocitov a tvrdení, ktoré neboli žiadnym dôkazom preukázané. Súd prvej inštancie sa pritom v napadnutom rozsudku v dostatočnom rozsahu vysporiadal so všetkými podstatnými skutkovými tvrdeniami a argumentami účastníkov, v odôvodnení uviedol, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých vychádzal a ako ich vyhodnotil a ako vec právne posúdil. Rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa požiadavky na odôvodnenie rozsudku v zmysle § 220 ods. 2 až 4 CSP a odvolacia námietka matky ohľadne nedostatku odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie bola nedôvodná.

48. Súd prvej inštancie dôvodne upravil aj zastupovanie maloletých detí a spravovanie ich majetku v bežných veciach, k čomu určil obidvoch rodičov (výrok I.). Zásadne totiž platí, že obaja rodičia majú rovnaké práva a povinnosti vrátane zastupovania a správy majetku maloletého dieťaťa, okrem prípadov, keď jeden z rodičov bol pozbavený rodičovských práv a povinností, prípadne mu bol výkon rodičovských práv a povinností obmedzený alebo pozastavený. O takýto prípad však v prejednávanej veci nešlo a nebol zistený žiaden dôvod odkloniť sa od takejto úpravy.

49. Odvolací súd preskúmal aj súdom určenú výšku vyživovacej povinnosti matky. Súd prvej inštancie v tejto súvislosti uložil matke povinnosť prispievať na výživu maloletého A. výživným vo výške 30 % mesačne zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa počnúc od 22.9.2022 do budúca. Pri rozhodovaní zohľadnil odôvodnené potreby mal. dieťaťa, aj príjmové pomery matky, ako mu to ukladá ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine. Po oboznámení sa s obsahom spisu odvolací súd považuje rozsudok vo výroku o výživnom (II.) za vecne správny, pričom prijatý právny záver argumentuje odvolací súd nasledovne.

50. Mal. A. bol v čase rozhodovania súdom prvej inštancie vo veku 5 rokov. Svojou výchovou a výživou je prirodzene odkázaný na svojich rodičov, u ktorých vyživovacia povinnosť má mať prednosť pred ostatnými ich výdavkami. Z vykonaného dokazovania je zrejmé, že matka je poberateľkou štátnych sociálnych dávok. Odvolací súd preskúmaním napadnutého rozsudku vo výroku o určení výživného zistil, že súd prvej inštancie správne ustálil osobné a majetkové pomery matky, z čoho mal za preukázané, že na strane matky ako povinnej osoby vo vzťahu k maloletému, nie sú v súčasnosti dané dostatočné pomery pre to, aby boli potreby maloletého pokryté výživným vo väčšom rozsahu, v akom určil súd prvej inštancie.

51. Odvolací súd zohľadnil tiež okolnosť, že životná úroveň dieťaťa je odrazom životnej úrovne jeho rodičov. Zároveň popri tom je ponechaný priestor na prípadné zvýšenie výživného v budúcnosti, v dôsledku pribúdajúceho veku maloletého a s tým spojeným zvýšením odôvodnených mesačných výdavkov maloletého. Tu už len na okraj odvolací súd poznamenáva, že otec sa neodvolal proti rozsahu výživného určeného súdom, pričom bol si vedomý príjmových pomerov na strane matky, keďže spolu žili v spoločnej domácnosti, a skutočných odôvodnených výdavkov maloletého, čo sa má odrážať v návrhu na určenie výživného.

52. Odvolací súd podrobil prieskumu aj výrok III. rozsudku, ktorým súd matke upravil styk s maloletým rešpektujúc rodičovské práva matky podieľať sa na výchove maloletého dieťaťa, zväziac návrhy otca a

ostatných účastníkov, aby bol styk upravený prostredníctvom aplikácie Skype za asistencie psychológa T. Z. B. W. X. S. v priestoroch tohto centra. Zároveň určil, že týmto spôsobom upravený styk bude trvať po dobu, ktorá bude závisieť od hodnotenia psychológa centra, zasielaného súdu vždy po uplynutí 2 mesiacov takto realizovaného styku.

53. Odvolací súd konštatuje, že pre zdravý vývin maloletého dieťaťa je v prvom rade potrebná konštruktívna komunikácia rodičov bez spochybňovania schopností druhého rodiča a vzájomného osočovania. V danom prípade však táto komunikácia úplne absentuje. V zásade súd pri rozhodovaní o úprave styku dbá o to, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávného osobného styku s obidvomi rodičmi. V posudzovanom prípade však správne súd prvej inštancie vychádzal zo špecifických okolností, ktoré v konaní boli preukázané. Odvolaciemu súdu sú známe zdravotné ťažkosti maloletého A., ktoré matka udávala dlhé mesiace v čase, kedy žil bez prítomnosti otca len s matkou a jej rodičmi. Od času, kedy starostlivosť dieťaťa poskytuje otec, bol preukázaný významný pokrok zotavovania, niektoré príznaky údajných porúch zdravia zmizli úplne (dieťa hneď od doby, kedy bolo v starostlivosti otca, riadne používa toaletu, jeho vyprázdňovanie otec od začiatku sledoval a nenašiel žiadne poruchy). Maloletý A. navštevuje bežnú A. školu, chodí tam rád. Mal. A. sa riadne socializuje, rád je v spoločnosti iných členov rodiny, blízkych, rád sa stretáva aj s novými ľuďmi, ktorých mu do života prináša jeho otec. Začal navštevovať hodiny tanca a tréningy na korčuľovanie na ľade. Otec maloletého zabezpečil maloletému A. psychologickú pomoc a dbá na to, aby maloletý A. mal aktívny pohyb, nakoľko mal nadváhu, hmotnosť dieťaťa sa za 2 mesiace znížila o 5 kíl. Rada pre práva dieťaťa vyslovila dôvodné obavy, že v rodine matky môže ísť o transgeneračný prenos traumy, čomu nasvedčuje správanie starej matky A.. Pri prenesených poruchách indukovaných inému je výrazným príznakom fakt, že po úplnom prerušení kontaktu s hlavným a sekundárnym induktorom nepravdivých presvedčení a silných negatívnych emócií, sa príznaky indukovanej osoby znižia alebo vytratia.

54. Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v súčasnosti stotožnil s úpravou styku súdom prvej inštancie. Je aj podľa názoru odvolacieho súdu nevyhnutná vhodná a efektívna liečba matky, bez ktorej nie je možné účinne napraviť, zlepšiť rodičovské kompetencie matky a jej správanie voči mal. synovi. Ak do budúca matka preukáže, že absolvovala diagnostiku a že liečba jej ťažkostí je účinná, bude pripravená na pravidelné stretávanie sa so svojim synom tak, aby stretávanie bolo v záujme mal. dieťaťa.

55. Z dôvodu, že v predmetnej veci bol styk upravený len prostredníctvom aplikácie Skype za asistencie psychológa T. Z. B. W. X. z vyššie uvedených dôvodov, prijal odvolací súd záver, že súd prvej inštancie správne a zákonne rozhodol aj vo výroku IV. rozsudku, v súlade s § 24 ods. 5 Zákona o rodine rozhodol, že otec maloletého je povinný informovať matku o zdravotnom stave maloletého, jeho vyšetreniach a o ostatných podstatných skutočnostiach týkajúcich sa maloletého, pravidelne každý piatok v týždni okolo 16.00 hod. cez sms alebo e-mailovou správou.

56. Vo vzťahu k odvolacej námietke matky, že súd konal a rozhodol v neprítomnosti matky aj právneho zástupcu matky, odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie vyčerpávajúco v odôvodnení uviedol dôvody, pre ktoré vec prejednal a rozhodol v ich neprítomnosti (body 31. - 37.)

57. Odvolací súd konštatuje, že v zmysle § 183 ods. 1 CSP, pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov. Pojednávanie môže byť na návrh strany odročené len vtedy, ak sa strana alebo jej zástupca z dôležitých dôvodov nemôže dostaviť na pojednávanie a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť.

58. Z obsahu spisu mal odvolací súd preukázané, že dňa 19.9.2022 sa z neúčasti na nariadenom pojednávaní dňa 29.9.2022 ospravedlnil právny zástupca matky maloletého z dôvodu kolízie pojednávaní a to pojednávanie v trestnej veci, vedené na Okresnom súde Vranov nad Topľou s tým, že žiadal zaslať opis zápisnice v prípade, ak by pojednávanie bolo. Dňa 28.9.2022 o 15.46 hod. právny zástupca matky maloletého požiadal o zrušenie termínu pojednávania dňa 29.9.2022 z dôvodu kolízie pojednávania a zároveň ospravedlnil aj neúčasť matky zo zdravotných dôvodov s tým, že klientka nesúhlasí, aby sa pojednávalo v jej, ako aj jeho neprítomnosti a trvá na jeho osobnej účasti na pojednávaní. Zákonnej sudkyňi bolo ospravedlnenie predložené dňa 29.9.2022 o 8.00 hod. Následne súd realizoval telefonát s právnym zástupcom matky maloletého (úradný záznam spísaný dňa 29.9.2022 o 8.30 hod.) a zistil, že matka právnomu zástupcovi uviedla, že sa nemôže zúčastniť pojednávania zo

zdravotných dôvodov (hnačky), avšak žiadnu lekársku správu nedoložila. Po skončení pojednávania dňa 29.9.2022 sa do pojednávacej miestnosti vrátil k sudkyňi Z.. O. J., Z.. a oznámil jej, že o 14.08 hod. mal telefonát od poslankyne Národnej rady SR Z.. P. B., Z..., že toho istého dňa bola matka v Národnej rade SR, kde sa stretla s tajomníkom pani poslankyne Z.. P. B., Z.. a oznámila mu, že včera podvečer podala trestné oznámenie na svojho manžela. Súd prvej inštancie konštatoval, že vec prejednal a rozhodol v neprítomnosti matky maloletého a jej právneho zástupcu z dôvodu, že matka, resp. jej právny zástupca v ospravedlnení nepredložili lekársku správu o tom, že matka je z dôležitých dôvodov, t.j. zo zdravotných dôvodov, neschopná sa zúčastniť pojednávania dňa 29.9.2022 o 13.00 hod. Naopak z úradného záznamu spísaného na tunajšom súde dňa 29.9.2022 po skončení pojednávania mal súd za preukázané, že matka maloletého v uvedený deň bola v Bratislave v Národnej rade SR, kde sa stretla s tajomníkom pani poslankyne Z.. P. B., Z..., a teda že zdravotný stav matky jej umožňoval zúčastniť sa nariadeného pojednávania dňa 29.9.2022.

59. Odvolací súd nezistil porušenie práva na spravodlivý súdny proces, preto pristúpil k meritórnemu prejednaniu veci. Odvolací súd považuje uvedený procesný postup súdu prvej inštancie za správny a legitímny. Zdôrazňuje, že ust. § 157 ods. 1 CSP ukladá súdu povinnosť, aby vec rozhodol rýchlo, hospodárne, spravidla na jednom pojednávaní. Je pravdou, že v danej veci nebolo možné rozhodnúť na jednom pojednávaní vzhľadom na jej zložitosť, potrebu znaleckého dokazovania a zistenia skutočného stavu veci (§ 35 CMP). Nie je však žiaduce, aby konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností trvalo viac ako 2 roky, čo je i prípad danej veci. Je potrebné zdôrazniť, že odročenie pojednávania na návrh účastníka konania alebo jeho zástupcu prichádza do úvahy len z dôležitého dôvodu, t.j. ak účastník alebo jeho zástupca sa z dôležitého dôvodu nemôže zúčastniť pojednávania a zároveň od nich nemožno spravodlivo žiadať, aby sa na pojednávaní nechali zastúpiť. Pokiaľ ide o žiadosť zástupcu matky o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie pojednávania, odvolací súd udáva, že zástupca matky síce vo svojej žiadosti uviedol, kedy sa o kolízii pojednávania dozvedel, avšak neuviedol, o akú vec sa jedná a ani nedôvodil, že ide o vec, ktorá neznesie odklad, nezdôvodnil, prečo žiada odročenie pojednávania v danej veci (úprava pomerov k mal. dieťaťu začaté v roku 2020) a nie v kolidujúcej veci, neuviedol, že prijal opatrenia na zabezpečenie substitúcie, ktoré neboli úspešné alebo zastúpenie z radov jeho koncipientov. Matka maloletého žiadala o odročenie pojednávania určeného súdom na deň 29.9.2022 zo zdravotných dôvodov, avšak potvrdenie od lekára nepredložila, navyše v deň pojednávania bola v Bratislave v Národnej rade SR (stretnutie s tajomníkom poslankyne Z.. P. B.I., Z..). Z uvedeného vyplýva, že jej zdravotný stav umožňoval zúčastniť sa nariadeného pojednávania dňa 29.9.2022.

60. K žiadosti matky o odročenie pojednávania z dôvodu jej ochorenia odvolací súd udáva, že procesný postup súdu prvej inštancie považuje za správny a legitímny. Navyše matka bola v konaní vypočutá ako účastníčka konania, je v konaní právne zastúpená, k veci sa písomne opakovane vyjadrila. Z týchto dôvodov matkou uvádzané zdravotné nepreukázané dôvody neboli relevantným dôvodom na odročenie pojednávania v danej veci. Vzhľadom na uvedené odvolací súd zastáva názor, že neboli naplnené všetky predpoklady stanovené v § 183 ods. 1 CSP pre odročenie pojednávania, preto bol procesný postup súdu prvej inštancie spočívajúci vo vykonaní pojednávania dňa 29.9.2022 správny a súladný s ustanoveniami procesných predpisov.

61. Odvolací súd zo všetkých vyššie uvedených dôvodov rozhodnutie súdu prvej inštancie vo výrokoch o zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca, o zastupovaní a spravovaní majetku detí, o určení bežného výživného, o úprave styku matky s dieťaťom a o trovách konania ako v závislom výroku, ako vecne správny potvrdil postupom vyplývajúcim z ustanovenia § 387 ods. 1 CSP, v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP. Odvolacie námietky matky teda nespochybnili vecnú správnosť rozsudku v jeho napadnutých častiach.

62. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak. Odvolací súd zároveň nevzhladal dôvod, pre ktorý by bolo spravodlivé priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov v zmysle § 55 CMP.

63. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).